

ABSTRAKT

Moje diplomová práce se věnuje tomu, jakým způsobem přistupují vyučující na druhém stupni základních škol k dívkám a chlapcům, kteří jsou genderově atypičtí. Tedy k dětem, kteří nespĺňují představu „správné“ dívky či „správného“ chlapce z hlediska genderového řádu společnosti a nějakým způsobem se těmto představám vymykají (v rovině osobnostní, vzhledové či behaviorální). Ve výzkumu se zajímám o zkušenost vyučujících s těmito dětmi, o charakteristiky, jenž jsou podle nich genderově atypické, jak tyto děti podle nich přijímá kolektiv či učitelský sbor, apod., avšak podstatou mého zkoumání je zjistit, jaký postoj vůči těmto dětem učitelé a učitelky zaujímají a co jej ovlivňuje. Z výsledků výzkumu pak vyplývá, že existuje určitá typologie postojů vyučujících k genderově atypickým dětem, přičemž jednotlivé postoje vyučujících jsou ovlivňovány mnoha faktory. Faktor, který se ukázal jako nejdůležitější, protože významně ovlivňuje to, zda se bude jedna spíše o pozitivní či negativní přijetí dítěte, je to, zda projevy atypického dítěte narušují či znesnadňují vyučování a práci vyučujícího, nikoliv pouhá skutečnost, že je dítě genderově atypické.

Tato práce je tvořena dvěma částmi: teoretickou a empirickou. V teoretické části se zabývám informacemi, které jsou základem pro můj výzkum a v rámci celé práce z nich vycházím. Tato část má celkem tři kapitoly. V první se věnuji otázce maskulinity-feminity, rozdílům mezi genderovými kategoriemi a podstatě těchto rozdílů. V další kapitole podávám informace o genderové atypičnosti – s jakými formami narušování se lze obecně setkat, a také možnými následky, které mohou z této atypičnosti plynout. Třetí kapitolu věnuji roli vyučujícího ve výchovně-vzdělávacím procesu, kterou vztahuji na problematiku genderu. V empirické části se zabývám svým výzkumem. Prezentuji zde data získaná z dotazníků (kvantitativní metodologie), které doplňuji daty získanými na základě rozhovorů s vybranými učiteli/učitelkami (kvalitativní metodologie). Na základě dat z těchto zdrojů jsem dospěla k typologii postojů, které mohou vyučující k atypickým dětem zaujímat, a faktorům, které na utváření postojů mají vliv.

KLÍČOVÁ SLOVA: androgynie, genderový řád, genderově atypický charakteristiky, porušování genderové role, postoj vyučujících, sissy-boy, tomboy.